

LUNDS UNIVERSITET

Språk- och litteratur centrum, Japanska

Alexander Lidé

KANDIDATUPPSATS

(JAPK01 Hösten 2010)

# **Fuck in Japanese**

Svordomar och fult språk i japanskan

Handledare: Lars Larm

# Abstract

In the language of Japanese there is no equivalent of the word "swearword" and thus the Japanese have no perception of what a swearword is, unless they have learnt it from other languages. While there are people claiming that swearwords do not exist in Japanese there are expressions and words that are similar to those of swearwords in other languages, even though they are quite few. This creates problems when sentences including swearwords are to be translated into Japanese with all the information and style from the original meaning communicated. This thesis shows the foul language in Japanese in relationship to the concept of swearwords, which does not exist in Japan, in an attempt to shed some light on how these translation problems can be solved. In doing so, research on swearwords will be presented and later applied onto the foul language in Japanese. An analysis of how swearwords in the feature movie *South Park: Bigger, Longer and Uncut* are translated will also be presented to show how swearwords can be translated into Japanese.

# Innehållsförteckning

Abstract	i
Konventioner	iii
<b>1. Inledning</b>	<b>1</b>
1.1 Introduktion och syfte	1
1.2 Disposition	1
<b>2. Svordomar och fult språk</b>	<b>2</b>
2.1 Vad är en svordom?	2
2.2 Olika sorters svordomar	3
2.2.1 Utropssvordomar	3
2.2.1.1 Utrop av irritation, ilska och förvåning	3
2.2.1.2 Eder	4
2.2.1.3 Förbannelser	4
2.2.1.4 Ovänliga uppmaningar	4
2.2.1.5 Skällsord	5
2.2.2 Andra svordomar – förstärkande, ogillande och extra betoning	5
2.2.3 Motiv	5
2.3 Varför svär man?	6
<b>3. Fult språk i japanskan</b>	<b>9</b>
3.1 Att svära på japanska	9
3.2 De japanska svordomarna	10
3.3 Varför så få svordomar i japanskan?	12
<b>4. Undersökning</b>	<b>14</b>
4.1 Inledning	14
4.2 Om South Park och filmen	15
4.3 Undersökning	16
<b>5. Slutsats</b>	<b>23</b>
<b>6. Källförteckning</b>	<b>24</b>

# Konventioner

I uppsatsen kommer alla svordomar och svordomsliknande uttryck att skrivas i kursiv stil. Detta gäller både svenska svordomar och svordomar från andra språk. Ord från andra språk som inte är svordomar samt översättningar tillbaka till svenska kommer att sättas inom citationstecken. Titlar på böcker kommer att skrivas i kursiv stil.

För romanisering av japanska ord kommer jag att använda mig av Hepburn systemet.

# 1. Inledning

## 1.1 Introduktion och syfte

För någon som har ett språk som till exempel svenska eller engelska som modersmål, speciellt om man vuxit upp i ett kristet hem som jag, känns det som en självklarhet att det finns vissa ord som är tabubelagda och som i många sammanhang är helt oacceptabla. De ord jag syftar på är svordomar. Då det i de flesta språk finns gott om svordomar finns det dock en del språk där svordomarna är väldigt få. Ett av dessa språk är japanskan. Även om vissa hävdar att japanskan inte har några svordomar alls har det en del svordomsliknande uttryck, även om de är få. Däremot har japanskan inget ord som motsvarar svenskans ord svordom i dess betydelse och då ingen direkt uppfattning av vad detta egentligen betyder, så vida de inte lärt sig meningen från något annat språk. Det resulterar i att man inte ser någon skillnad mellan svordomar och slang eller annat fult språk inom japanskan.

Om man utgår ifrån detta sker det vissa komplikationer när svordomar från andra språk skall översättas till japanskan. Visst går det bra att använda sig av det rika ordförråd av slang eller andra liknande uttryck för att lyckas förmedla budskapet och känslan i vad som sägs, men hur går man till väga när man är tvungen att även förmedla informationen att ordet är en svordom? Detta ville jag ta reda på i min uppsats och det blev utgångspunkten för min undersökning. Uppsatsen diskuterar även vad svordomar är, deras historia, de olika sorters svordomar som finns och de japanska fula orden innan jag kommer till själva undersökningen.

## 1.2 Disposition

Uppsatsen är indelad i tre delar. Den första delen kommer att handla om svordomar i största allmänhet. Här kommer att diskuteras vad som är en svordom och varför man svär. De olika grupper som Martin Ljung delar in svordomarna i kommer även presenteras i denna del. I den andra delen kommer det att ges insyn till det fula språket i japanskan och det kommer även diskuteras varför de japanska svordomarna är så få. Här har jag använt mig av en japansk informant då litteraturen om ämnet har varit ytterst begränsad. Den sista delen är undersökningen som börjar med en presentation av materialet och motivering till varför jag valde just det materialet. Det följs av själva undersökningen som är en analys av hur den svordomsrika filmen *South Park: Bigger, Longer and Uncut* har textats till japanska. Slutligen avslutas uppsatsen med en slutsats.

## 2. Svordomar och fult språk

### 2.1 Vad är en svordom?

Att förklara exakt vad en svordom är och vilka kriterier som måste uppfyllas för att ett ord ska räknas som en svordom är en synnerligen svår uppgift då de flesta har sin egen uppfattning om vad detta är.

I till exempel Svenska Akademiens Ordbok finner man att definitionen på en svordom är ”innehåll i enskild akt av svärande så som uttryck för vrede, smärta, förvåning, förakt och i rent förstärkande syfte yttrat bedyrande förbannelse, utrop i Guds namn, namn på onda makter (särskilt djävulen)” (Svenska Akademiens Ordbok 1999). Likaså står det i Oxfords English Dictionary att den engelska motsvarigheten på svordom, swearword, betyder ”a word used in profane swearing, a profane word” (Oxfords English Dictionary 2009).

Enligt dessa båda definitioner är en svordom något med religiös anknytning och något som innehåller profaniteter. Dock är nog de flesta medvetna om att det finns gott om svordomar som inte har någon som helst anknytning till det religiösa i både svenskan och engelskan, engelskans *fuck* och svenskans *kuk* är bara två exempel. För att få en mer övergripande definition över vad en svordom är får man ta sig an litteratur som går djupare in på ämnet än vad dessa lexikon gör.

I Lars-Gunnar Anderssons bok *Fult Språk* (1985) förklaras att det inte finns något egentligt fult språk då det är ”kulturens föreställningsvärld” (1985:15) som bestämmer vad som är fult, orent, rätt, ont och så vidare. Andersson förstärker denna teori genom att citera den brittiska antropologen Mary Douglas som skrivit ”Det finns alltså inga ord som i sig är fula, utan fulheten finns i medvetandet hos den som bedömer språket” (Douglas citerad i Andersson 1985:15). För att folk inte ska göra eller säga sånt som enligt kulturens värderingar är fel eller fult skapas normer och tabun som en hederlig medborgare inte bör bryta mot. I Geoffrey Hughes bok *Swearing* (1991) nämns även dessa tabun. Hughes menar att svärande på ett sätt är att man bryter mot dessa tabun (1991:5). Genom att vissa ord har blivit stämplande som oacceptabla har dessa ord i sin tur fått en laddning som gör att de får kraft och tyngd när de väl yttras. Detta gör att de lämpar sig väl för kraftuttryck och på så sätt har svordomar kommit till världen över. Hughes menar även att det som i princip alla svordomar delar är obsceniteten, som i sin tur skapats av brytande mot ett kulturellt tabu (1991:4). Men Martin Ljung hävdar dock i sin bok *Svordomsboken* (2006) att svordomar ”slits ned och förlorar sin förmåga att chockera” (2006:78). Enligt Ljung är det då inte längre ordets egentliga stötande betydelse som ger kraften utan det faktum att man svär, vilket många anser vara ofint, som ger kraft till svordomen (2006:78). Dock gäller ungefär det samma för många fula ord som ändå inte är svordomar. Vad är det då som skiljer svordomarna från de fula orden? På det stora hela kan

man säga att svordomarna har haft starkare tabun än fula ord vilket vi kan se på att i vissa tider har användandet av svordomar kunnat ge grova straff. Men var gränsen mellan fula ord och svordomar går har de flesta förmodligen sin egen uppfattning om då det inte finns någon bestämd regel för detta.

För att summera kan man säga att en svordom är ett ord som bryter mot kulturella tabun och därför fått extra kraft. Varför folk använder svordomar kommer att diskuteras i kapitel 2.4.

## 2.2 Olika sorters svordomar

Genom historien har man lyckats utveckla ett väldigt brett användande utav svordomar av en mängd olika sorter. Eller som Hughes (1991:4) uttrycker det: ” We swear *by*, we swear *that* (something is so), we swear *to* (do something), we swear *at* (somebody or something), and sometimes we swear simply out of exasperation.” Man kan dela upp svordomarna på många sätt, dock finns det två logiska utgångspunkter man kan använda sig av. Den första utgångspunkten är att dela upp svordomarna efter hur de används och den andra är att dela upp dem efter motivet för svordomarna. När svordomar uppdelas efter sin användning skiftar dock antalet grupper stort författarna emellan, då Ljung i *Svordomsboken* (2006) nämner hela 14 olika grupper nöjer sig Andersson i *Fult Språk* (1985) med endast tre grupper. I min uppdelning kommer jag framför allt använda mig av Ljungs uppdelningar, men för enkelhetens skull kommer jag inte använda mig av alla de grupper han tar upp utan bara de jag anser allra viktigast.

### 2.2.1 Utropssvordomar

Om vi delar upp svordomarna utifrån användandet nämner Ljung (2006:42) att det finns två huvudgrupper: utropssvordomar och andra svordomar. Skillnaden mellan utropssvordomar och andra svordomar är att utropssvordomarna kan stå helt på egna ben medan de andra svordomarna måste vara en del utav andra konstruktioner. Till exempel kan man avsända ett fullständigt yttrande genom att bara säga *fan*, medan *jävla* måste finnas inuti en mening och kan inte stå själv.

Det finns flera undergrupper inom utropssvordomarna som vi nu ska gå igenom.

#### 2.2.1.1 Utrop av irritation, ilska och förvåning

De svordomar de flesta nog först tänker på när man talar om svordomar är utrop av irritation, ilska, smärta eller förvåning. Ljung hävdar att dessa uttryck ”är inte riktade mot någon person, utan är ett slags kommentar till talarens egen situation” (2006:43). Samtidigt påpekar han även att uttryck av denna sort inte nödvändigtvis behöver vara svordomar och ger exempel från svenskan med orden

*fy, usch, aj* och *oj* (2006:43). Dessa uttryck som inte är svordomar fungerar dock oftast bara i en av situationerna av irritation, ilska, smärta eller förvåning, medan de flesta svordomar fungerar lika bra på vilken som helst, till exempel *helvete*. Det finns dock även vissa svordomar som inte fungerar på alla, som japanskans *kuso* och *chikushoo*, som inte kan uttrycka förvåning.

#### 2.2.1.2 Eder

Eder är en svordomstyp som man alltid stöter på när man undersöker uppdelningar av svordomar, detsamma gäller för förbannelser. Detta är på grund av att de är de äldsta svordomarna eller de egentliga originalswordomarna om man så vill säga. Enligt Ljung (2006:46) användes eder ursprungligen för att intyga att det man sa var sant genom att till exempel ta Gud till vittne på att man talade sanning. Ett exempel skulle kunna vara ”*Vid guds blod åt jag inte upp dina kakor*”. De började dock snart att även användas som utrop av irritation och förvåning. När de användes på detta vis ansågs de dock som tabu i många språk då de som uttryckte sig på detta vis missbrukade Herrens namn, vilket kunde vara mycket stötande för religiöst troende. Man kan även använda eder genom att säga att man själv ska bli utsatt för något om man inte talar sanning. Ljung nämner att så långt tillbaka som i det gamla Egypten kunde man stöta på eder som ”Om jag talar osanning må jag bli stympad och förd till stenbrotten” (2006:46). Denna sortens eder har dock ofta en religiös anknytning som till exempel ”*Må fan ta mig om jag inte talar sanning*”.

#### 2.2.1.3 Förbannelser

Förbannelser kan se ut att vara väldigt lika den senare sortens eder. Jämför till exempel eden *må fan ta mig* med förbannelsen *må fan ta dig*. Dock har de olika användningsområden då eden antingen används för att övertyga om att ett uttalande är sant eller som ett utrop för irritation och förvåning och förbannelsen används just för att förbanna någon som gjort något som ogillas. I princip åkallar man högre makter att ingripa och göra något otrevligt mot någon, som i till exempel engelskans *god damn you*.

#### 2.2.1.4 Ovänliga uppmaningar

En mycket snarlik grupp till förbannelserna är den som Ljung väljer att kalla ”ovänliga uppmaningar”. Dessa ovänliga uppmaningar fungerar på samma sätt som förbannelserna, men istället för att åkalla högre makter uppmanar man objektet att göra något synnerligen otrevligt. Exempel på ovänliga uppmaningar kan vara svenskans *dra åt helvete* eller engelskans bryska *go fuck yourself*. Ljung påpekar dock att det finns gott om eufemismer för ovänliga uppmaningar som



inte är svordomar, som till exempel svenskan ”gå och bada” (2006:51).

### 2.2.1.5 Skällsord

Skällsord är ord och fraser som används för att säga något otrevligt till en annan person, om en annan person och ibland även om saker. Skällsorden finns det gott om i så väl svenskan och engelskan som i japanskan. Ljung nämner dock att inom svenskan är de flesta skällsorden inte svordomar i den bemärkelsen att de inte bryter mot några tabun, som i ”din knäppskalle”, och nämner nio skällsord (*kuk, fitta, skit, skithög, skitstövel, fan, helvete* och *satan*) som i stort sett är de enda skällsorden som också är svordomar i svenskan, även om vissa nya är på ingång från andra språk (2006:55). Men då man ganska lätt kan skapa nya skällsord själv finns det nog ännu fler svordomar i de flesta språk även om ett stort antal inte är vedertagna som skällsord. I princip skulle vilket substantiv som helst kunna användas på samma sätt som ett skällsord så länge båda parterna förstår den egentliga innebörden.

### 2.2.2 Andra svordomar – förstärkande, ogillande och extra betoning

Den andra huvudgruppen kallas av Ljung helt enkelt för ”andra svordomar” och där inräknas alla svordomar som inte kan stå för sig själva utan måste finnas i en mening för att fungera. De används oftast för att ge förstärkning, betoning eller uttrycka ogillande till andra ord och de kan ibland vara svårt att urskilja de olika funktionerna i en specifik svordom av detta slag. Ett bra exempel är svenskans *jävla* som kan ha alla dessa tre funktioner. Låt mig visa hur.

I funktion som ogillande:	Jag är så trött på den <i>jävla</i> snön!
I funktion som extra betoning:	Nu har det snöat varenda <i>jävla</i> dag i en hel månad!
I funktion som förstärkningsord:	Det är så <i>jävla</i> kallt!

Liknande uttryck finns i många europeiska språk, bland annat engelskan (*fucking, bloody*), tyskan (*verdammt*) och franskan (*sacré, foutu*).

### 2.2.3 Motiv

Det andra sättet att dela upp svordomar på är genom att gå efter motivet för svordomen, det vill säga det ämnesområde som svordomen anknyter till. Det har länge funnits två stora motiv för svordomar där den ena är religion och högre makter och det andra är kroppens orena delar och dess funktioner. Ljung väljer dock att dela in det senare motivet i flera mindre grupper som

”könsorgansmotivet”, ”det skatologiska motivet”, ”samlagsmotivet” med flera. Det finns även ett antal mindre motiv representerade i vissa språk som till exempel sjukdomar och vissa djur, fast det religiösa motivet och det kroppsligt orena motivet är ändå de två överlägset mest populära motiven med ett brett vokabulär på i princip alla användningsområden.

Det religiösa motivet är så att säga ursprunget till svordomarna och har fortfarande mycket stark hållning i många språk och inte minst svenskan. I vissa språk där religion inte är ett stort tabu, till exempel japanskan, finns det i princip inga svordomar med religiösa motiv. Samtidigt har svordomarna med anknytning till kroppsliga funktioner fått mer och mer inflytande i många språk där det finns religiöst motiv som i till exempel engelskan.

När Hughes (1991:4) delar in svordomarna i grupper efter motiv, även om han inte använder termen motiv, gör han det väldigt övergripande och använder sig endast av två grupper. Dessa grupper kallar han helt enkelt ”high” och ”low” där ”high” är de med anknytning till högre makter och ”low” är de med anknytning till kroppens orenhet.

## 2.3 Varför svär man?

Det finns ett otal teorier om varför folk svär och säkerligen minst lika många anledningar till att folk faktiskt gör det. När det gäller utropssvordomar av ilska eller irritation används de, som både Andersson och Ljung uttrycker det, för att ”lätta på trycket” (Ljung 2006:84, Andersson 1985:111). Andersson nämner även att enligt Ashley Montague är svärandet i sådana här situationer ett naturligt och medfött beteende precis som att skratta eller gråta. Montague går till och med så långt att han hävdar att även om spädbarn inte kan tala, och då givetvis inte heller svära, finner man ändå ett liknande beteende i skrikandet hos ett spädbarn som sedan utvecklas till svärande (1985:111-112). Men Ljung påminner oss om att utropssvordomar inte nödvändigtvis behöver uttrycka något negativt utan kan även uttrycka förvåning och till och med glädje. Enligt Ljung finns det även i vissa fall svordomar som inte uttrycker några känslor överhuvudtaget och ger ett exempel.

”Jag sitter bara å sjunger med å så plötsligt jävlar kanske ska ta och plugga” (Ljung 2006:84)

Men även om Ljung hävdar att dessa svordomar utan känslor brukar användas mer eller mindre slentrianmässigt är det vanligast att svordomen används för att ge extra kraft och tyngd åt det man säger. Ljung fortsätter med att det inte i första hand är tabuladdningen i själva orden som ger kraft till uttrycket utan det faktum att man bryter mot en social och språklig norm när man nämner svordomarna då de inte anses tillhöra det ”vårdade språket” (2006:85). Till råga på det är det enligt

kristendomen en synd att svära då ett av de tio budorden är ”du skall icke svära”. Detta ser man till exempel i USA där kristendomen är den största religionen och där de grova svordomarna är censurerade på alla kanaler förutom kabel-TV.

Varför bryter då folk mot denna norm och använder svordomar då det finns ett tydligt ogillande mot att de används? Andersson nämner sex olika sociala motiv till att svordomar används.

#### 1. För att visa sig tuff

Detta motivet är först och främst inriktat på barn som vill visa sig tuffa genom att göra något som de egentligen inte får eller borde göra. Dock nämner Andersson att detta fenomen säkerligen kan förekomma bland vissa vuxna, i synnerhet män (1985:113).

#### 2. För att chockera

Då det finns ett visst tabu kring svordomar är det naturligt att tänka att uttalande av dem kan chockera, i synnerhet när de används i ett sammanhang där det antingen är mycket ovanligt att de används eller är helt socialt oacceptabelt. Andersson hävdar att ”Ju mer olämplig situationen är för ett kraftuttryck, desto större blir effekten” (1985:114).

#### 3. För att ange grupptillhörighet

Det finns många sätt att visa att man tillhör en viss grupp, såsom att klä sig, bete sig eller inte minst att uttrycka sig på ett visst sätt. Just svordomarna är en del av många gruppers speciella sätt att uttrycka sig och som exempel på grupper nämner Andersson bland annat ”kriminella och olika tonårsgrupper” (1985:114). Man kan även på samma sätt ange grupptillhörighet genom att avstå från att använda svordomar.

#### 4. För att smäda eller skälla på en annan

Detta motivet är själv grunden för skällsorden, men kan även finnas bland förstärkande och ogillande svordomar för uttrycka maximalt hat mot någon eller något. Genom användandet av svordomar i denna situation kan man lätt uttrycka sitt ogillande mot någon utan någon större risk att det missförstås.

#### 5. För att visa vänskap

Detta motivet är i princip motsatsen till föregående, men trots detta kan svordomarna se ut på exakt samma sätt som i föregående motiv. Detta kan verka förvirrande men Andersson försöker förklara det hela i ett exempel där svensk arbetare kallar en arbetskamrat han är mycket god vän med som

kommer från Turkiet för ”jävla svartskalle”. I yttrandet menar inte den svenske arbetaren något illa utan det är bara en jargong de har på arbetsplatsen och att ”tonen mellan dem är rå men hjärtligt”. Andersson förklarar följande att ”det är bara personer som man verkligen känner och litar på som man vågar säga så här till” och att det därför är ett ”yttrande som tyder på ett stort förtroende och som kräver ömsesidig respekt” (1985:118). Andersson nämner att enligt en etnologisk arbetsplatsstudie av Billy Ehn är sådana här uttryck ett sätt att få tiden att gå fortare och att samtidigt förstärka kamratandan (1985:119).

## 6. För att lägga bort titlarna

Även om användandet av titlar och artig språk mot folk som har högre social status har blivit allt ovanligare i till exempel svenskan, förekommer det fortfarande ofta i flertalet andra språk, bland annat japanskan. Men genom att använda svordomar i en situation där man vanligtvis skulle använda ett finare språk kan man som Andersson uttrycker sig ”lägga bort titlarna” och sänka graden av formalitet (1985:119).

Nu när vi gått igenom de positiva effekter som svordomarna kan föra med sig får vi inte glömma att nämna att det naturligtvis även finns gott om negativa effekter. Ljung ställer i sin bok upp en intressant tabell som visar på vissa av de positiva och negativa effekter som svärandet för med sig.

	<b>Svärande</b>	<b>Icke-svärande</b>
<b>Positiv effekt</b>	Folklighet	Bildlighet
	Kraftfullhet	Intelligens
	Rättframhet	Hög social status
<b>Negativ effekt</b>	Obildning	Överklassfasoner
	Dumhet	Svaghet
	Låg social status	Obeslutsamhet

(Ljung 2006:87)

På denna tabellen kan man se att det finns båda många positiva och negativa effekter av svärande. Därför gäller det att tänka sig för och endast använda svordomarna där de för med sig den positiva effekt man vill ha. Dock kan detta bli svårt då många av svordomarna slinker ut helt omedvetet och innan man vet ordet av kan man ha satt sig i en obekväm situation.

## 3. Fult språk i japanskan

### 3.1 Att svära på japanska

Hughes nämner att i *The Anatomy of Swearing* skriver Ashley Montague att japanskan helt enkelt inte har några svordomar (Hughes 1991:3) och det har länge varit många som delat denna uppfattningen, men Ljung hävdar annorlunda i *Svordomsboken*. Ljung skriver att hur man ska betrakta de japanska uttrycken beror på hur man definierar ordet svordom och tillägger att ”med en vidare definition av ”svordom” kommer det förmodligen att visa sig att även japanskan har sina svordomar” (2006:45). Han dedikerar faktiskt ett helt, om än kort, kapitel i boken till japanska svordomar.

Att vissa anser japanskan som svordomslöst kan dels bero på att japanskan inte har någon direkt motsvarighet till ordet ”svordom”. Det finns liknande ord som ”akutai” och ”nonoshiri no kotoba”, från verbformen ”nonoshiru”, som båda betyder ungefär att skälla på någon eller säga fula ord till någon, men de har inte direkt samma betydelse som ordet svordom. Slår man till exempel upp ordet *damn* i ett engelsk-japanskt lexikon får man en lång beskrivning på japanska och mitt i står det ”swearword no hitotsu” (G4 Jiiniasu Eiwa Kyoten 2006) vilket betyder ”ett swearword” där ”no hitotsu” betyder ”ett” och ”swearword” helt enkelt är skrivet på engelska då det inte finns någon motsvarighet på japanskan. Detta följs av en beskrivning av vad det engelska ordet ”swearword” betyder för att man ska kunna förstå vad det är. Det krävs alltså att man använder engelskans ord för svordom för att förklara vad en svordom är vilket skulle kunna få en att tro att det inte skulle finnas några svordomar i japanskan.

Det kan även bero på att japanskan inte har några svordomar med religiöst motiv som är de allra äldsta svordomarna och därifrån själva uttrycket svordom kommer ifrån. Detta kan man se i vissa av definitionerna av ordet svordom i kapitel 2.1 ”Vad är en svordom?” där det mer eller mindre hävdas att för att räknas som en svordom ska ett ord ha någon sorts religiös anknytning. Men som diskuterats innan i samma kapitel har ordet svordom kommit att inkludera även ”fula ord” och andra ord utan religiös anknytning och som används på samma sätt som dessa urgamla svordomar. Skulle man dock ha den uppfattningen att svordomar är tvungna att ha religiös anknytning skulle det vara rätt och riktigt att säga att japanskan inte har några svordomar alls.

Vad japanskan dock helt saknar är eufemismer av svordomar som liknar i uttal på det sätt som engelskan ”fudge” är till *fuck* och ”järnspikar” är till *jävlar*. Det finns givetvis mindre stötande ord man kan använda sig av i japanskan för att uttrycka sig mildare än man hade gjort med svordomar fast med samma innebörd, men inga ord som ersätter en specifik svordom genom att bara ändra lite på ordets uttal på samma sätt som i engelskan eller svenskan. Då det tydligen inte behövs

eufemismer av denna sort i japanskan känns det naturligt att tänka sig att de japanska svordomarna inte är lika stötande och tabubelagda som de västerländska.

### 3.2 De japanska svordomarna

Trots att det råder vitt skilda uppfattningar om vad som är en svordom och om japanskan har svordomar både bland forskare och det allmänna folket kommer vi för enkelhetens skull i denna uppsatsen utgå från att det finns svordomar i japanskan.

Ljung nämner att de japanska svordomarna saknar direkta motsvarigheter till många av de svordomsuttryck som finns i andra språk (2006:195). Flera av de typer av svordomar och motiv som Ljung tar upp saknas även helt bland japanskans svordomar. Det är alltså helt klart att japanskan är synnerligen fattigt på svordomar, men vi tänker ändå nu gå igenom några av de vanligaste svordomarna och svordomsliknande uttrycken i japanskan.

En av de allra vanligaste svordomarna i japanskan är *kuso* och enligt Ljung en av de få japanska svordomar som har en direkt motsvarighet i flera språk då den har samma betydelse och användning som bland annat *skit*, *shit* och *merde* (2006:197). *Kuso* är ett fult ord för avföring och i boken *Using Japanese Slang* av Anne Kasschau och Susumu Eguchi förklaras det att det finns fyra olika sätt som *kuso* kan användas på. Det första sättet är i sin ursprungliga mening då man talar om avföring, men är ett tämligen ofint uttryck även när det används på detta sätt. Det andra sättet det kan användas på är då det används som engelskans *bullshit* och används då man vill visa ogillande för något eller någon som i meningen ”*Aitsu wa kuso mitai na yatsu*” som skulle kunna översättas till ungefär ”Han är en värdelös *skitstövel*”. Det tredje sättet är då *kuso* används som ett prefix till ett annat ord för att förstärka och ibland även visa sitt ogillande mot det följande ordet som i *kuso-majime* (*skitseriös*), *kuso-samui* (*skitkallt*) eller *kuso-jiji* (*skitgubbe*). Det fjärde sättet är som en utropssvordom av irritation och det är i detta fall som den kan användas på samma sätt som engelskans *shit*, fast skiljer sig på det sättet att *kuso* inte kan användas för att uttrycka förvåning, vilket verkar gälla för även alla andra utropsuttryck jag stött på i japanskan. Kasschau och Eguchi räknar dock även det *kuso* som används som skällsord och i ovänliga uppmaningar till detta fjärde sätt. I skällsordet *kusottare* som översätts i boken som ”*you shit dripper*” och den ovänliga uppmaningen *kuso kurae* som översätts till ”*go eat your own shit*” förekommer *kuso* som är en till synes väldigt mångsidig och välanvänd svordom (Kasschau, Eguchi 1992:64-65). Även i uttrycket *kusomiso*, som betyder att snacka skit om eller kraftigt kritisera, förekommer *kuso*.

Vid sidan av *kuso* är *chikushoo* en utropssvordom som vanligen förekommer hos frispråkiga japaner. Ordet *chikushoo* betyder ursprungligen boskap, vilket kan verka som ett ofarligt ord som

inte lämpar sig som en svordom. Dock förklarar Ljung att förr i tiden fanns det en etnisk grupp med lägre status än vanliga japaner som kallades "eta" och som tog hand om boskapen som ansågs orena enligt både buddhismen och shintoismen som är de två stora religionerna i Japan. Då ämnet var väldigt laddat och ord som "eta" blivit politiskt inkorrekta började ordet *chikushoo*, det vill säga boskap, som var det som folkgruppen sysslade med även bli laddat och började användas som svordom (2006:196-197). Nu för tiden används ordet i princip endast som svordom och inte i sin ursprungliga mening. Ljung nämner även att enligt en amerikansk handbok om japanska svordomar hävdar författaren att *chikushoo* är för många japaner det värsta ordet de kan komma att tänka på (2006:197). Ordet *baka*, som betyder "idiot", kan även användas som utrop av irritation men är inte lika tabubelagt som till exempel *kuso* eller *chikushoo* och skulle knappast räknas som en svordom. Det är överhuvudtaget väldigt tunt bland utropssvordomarna i japanskan jämfört med de flesta språken.

Det finns däremot gott om skällsord i japanskan, men frågan är om dessa uttryck bör räknas som svordomar eller bara som fult språk. När det gäller skällsord är det vanligt att ifrågasätta någons intelligens genom att använda uttryck som *baka*, *aho* eller *manuke* som alla betyder ungefär "idiot" eller "dumhuvud". Det finns även vissa suffix man kan använda sig av för att förstärka skällsorden som bland annat *yaroo*, *-me* eller *-tare* som i till exempel *baka yaroo*, *bachi atari-me* eller tidigare nämnda *kusottare*. De fungerar ungefär som *-ass* i *dumbass* eller "-huvud" i "dumhuvud" och kan även följa substantiv som inte är skällsord för få dem att indikera ogillande. *Yaroo* kan dock förekomma för sig själv som i meningen *ano yaroo* som betyder ungefär "den skitstöveln". När det gäller ovänliga uppmaningar dyker det upp en hel del i *Using Japanese Slang*, liksom det gör med skällsord. Som exempel därifrån ger jag *kutabare* (gå och dö) och *jigoku e ichimae* (fall ner i helvetet) (Kasschau, Eguchi 1992:65).

När det gäller gruppen som Ljung kallar för andra svordomar har japanskan inte mycket att komma med. Man kan som tidigare nämnts använda *kuso* och man kan även använda det mångsidiga uttrycket *baka* som förstärkning som i *baka-chikara* (skitstark), men de är de enda två uttrycken jag lyckats stöta på under min undersökning. Det finns dock förstärkande slanguttryck som "chou", "maji", "do" och "mecha" som är väldigt populära bland ungdomar, men de är inga svordomar.

Även om ingen av författarna jag läst har nämnt något om det verkar det som om japanskan snart kan få tillskott till sina svordomar från utlandet. Även om det inte är i närheten så vanligt som uttryck som *kuso* eller *chikushoo* kan man ändå höra unga i Japan som använder engelskans *fuck*, eller *fakku* som det blir på japanska, när de blir irriterade. Termen har sedan en tid tillbaka använts i sin egentliga mening att ha sex som uttrycks som "fakku suru" på japanska och har nu så smått

börjat användas som utropssvordom. Egentligen är det märkligt att inte fler svordomar har tagits som låneord från engelskan då otroligt många engelska ord har blivit låneord i japanskan, speciellt på senaste tiden. Detta beror förmodligen på att det inte finns något större behov av svordomar i japanskan och att de kan vara svåra att integrera i de oftast svordomslösa japanska vardagliga konversationerna. Men vem vet, kanske är det bara en tidsfråga innan *fakku* och liknande svordomar från andra länder blir en del av det japanska språket.

En annan intressant iakttagelse jag gjort på egen hand är att inga av de ovannämnda svordomarna, med undantag för möjligtvis *fakku* som fortfarande är rätt ovanlig, blir censurerade i japansk TV. Detta trots att det i Japan, precis som i USA, är vanligt med censur av fula ord, i synnerhet sexuella eller på annat sätt snuskiga ord som till exempel *manko* (*fitta*) och ibland till och med det till synes oskyldiga ”unko” (bajs). Dock finns det ett problem med den här teorin och det är att man aldrig kan vara hundra procent säker på vilket ord det är som blivit censureras, då det precis blivit censurerat, vilket ger teorin mindre trovärdighet. Dock är det ofta lätt att lista ut då ordet ibland bara är delvis censurerat i undertexterna som med *manko* som ofta censureras till *ma<sup>o</sup>ko* där man bara gömmer bokstaven ”n”. Men det är i vilket fall som helst ett faktum att svordomar som *kuso* och *chikushoo* dyker upp regelbundet på bästa sändningstid och detta tyder på att de japanska svordomarna inte är lika laddade och tabubelagda som i västvärlden. Detta kan vara ett argument att dessa uttryck faktiskt inte är svordomar om än ett ganska vagt argument.

### 3.3 Varför så få svordomar i japanskan?

Även om det, som visats i föregående delkapitel, finns en del svordomar och svordomsliknande uttryck i japanskan är de hur som helst betydligt färre än i de flesta andra språk. Men varför har japanskan så få svordomar? Detta är en komplicerad fråga och tyvärr har jag haft svårt att hitta material som tar upp denna fråga. Det beror förmodligen i största hand på att då många anser att japanskan inte har några svordomar har de inte intresserat sig för ämnet och skrivit böcker om det. Dock har Ljung diskuterat det i sitt kapitel om de japanska svordomarna om än väldigt kort och övergående.

Ljung ger ett par förklaringar till varför japanskan har så få svordomar. Den första är att japanskans grammatik gör att förolämpande uttryck inte behövs till samma grad som i andra språk för att förmedla sitt budskap (2006:195). Japanskan innehåller nämligen en lång rad av artighetsgrader som ingår i en hierarki som kan vara svår att förstå för någon som inte är uppfödd i Japan, men kan ibland även skapa problem för japaner. För att välja en lämplig nivå av artighet att använda mot den man talar med bör man ta hänsyn till ålder, rank, kön, hur länge man känt



personen och så vidare. Väljer man fel artighetsnivå kan man verka vara ohövlig eller onödigt formell. Därför kan man om man vill uttrycka sig ohövligen mot någon använda den lägsta nivån av artighet. Där man i svenskan till exempel skulle använt ett skällsord som *din jävel* kan man i japanskan helt enkelt använda sig av det ytterst oartiga personliga pronomenet *teme*, som egentligen bara betyder ”du”, för att förmedla samma känsla. Det finns även ett verb som heter *yagaru* som kan sättas efter ett annat verb för att indikera hög grad av oartighet. I boken *Beyond Polite Japanese* av Akihiko Yonekawa som är ett lexikon över slang i japanskan skrivs det att *yagaru* följer ett verb i slutet av en mening och uttrycker ogillande emot handlingen som utförts samt att det är ett vulgärt uttryck som främst används av män (Yonekawa 1992:168). Det finns alltså olika sätt man kan uttrycka oartighet utan att behöva ta till svordomar i japanskan.

En annan förklaring Ljung ger är att det är stora skillnader i kulturen mellan Japan och västvärlden där svordomarna är betydligt vanligare. Med det menar Ljung att vi har olika uppfattningar om vad som är tabubelagt (2006:196). I västvärlden har det ofta varit tabu att nämna Guds namn eller djävulen och på grund av detta tabu blev orden laddade och lämpliga svordomar. I Japan däremot är buddhismen, som bara har Buddha som förfader som inte är en gud, och shintoismen, som har miljoner gudar, de största religionerna och därför har det inte varit ett tabu att använda någon guds namn. Även om de japanska demonerna, eller ”oni”, kan anses otäcka att prata om, som trollen i svenskan, är det inte tabu att tala om dem. Därför har svordomarna med anknytning till högre makter inte funnits på det sätt de gjort i väst. Ljung påpekar dock att det finns vissa ord som inte är tabubelagda i svenskan som kan ha en kraftig laddning i japanskan och ger *chikushoo*, som diskuterats i delkapitlet om japanska svordomar, som ett exempel på detta (2006:196).

Dessutom finns det gott om ”mildare svärord”, som Ljung uttrycker sig, i japanskan som man kan använda sig av och som exempel ger Ljung *kono ama* (*den dumme fan*) och *kono shiri-nuke* (*den här arsellösa personen*) (2006:198).

## 4. Undersökning

### 4.1 Inledning

Som egen undersökning om hur svordomar tolkas och översätts från andra språk till japanskan har jag valt att undersöka hur filmen *South Park: Bigger, Longer and Uncut* har översatts till japanska. På den japanska DVD-utgåvan finns filmen i tre olika versioner, en dubbad version med japanska röster och två olika versioner med de ursprungliga engelska rösterna och med japansk text. De två olika textade versionerna skiljer sig i det faktum att den ena versionen är textad på standardjapanska och den andra versionen är textad på den japanska kansaidialekten. I den dubbade versionen finns filmen dock bara tillgänglig på kansaidialekt. Det är mycket ovanligt att alla repliker och karaktärer i en film skulle översättas till en viss dialekt istället för standardspråket i Japan precis som i förmodligen alla andra länder. Faktum är att i den här filmen var det inte professionella röstskådespelare som gjorde rösterna utan komiker från agenturen Matsutake Geinou som dubbade filmen. Detta fick kritik från de japanska anhängarna till serien då rösterna var annorlunda från när serien sändes i Japan. Anledningen till varför det inte är röstskådespelarna från serien som gör rösterna på filmen och varför de istället görs av komiker på kansaidialekt har jag tyvärr inte kunnat finna.

Med detta sagt är det nog underförstått att språket i den dubbade versionen och versionen textad till standardjapanska varierar kraftigt. Dock är det även så att språket i den dubbade versionen och versionen textad till kansaidialekt även varierar en del då den textade versionen upplevs som simpel och fåordig jämfört med den dubbade versionen. I min undersökning har jag undersökt den textade versionen med standardjapanska då jag är intresserad av hur svordomarna i filmen översätts till standardjapanska. Det kan dock komma tillfällen då jag jämför den dubbade versionen med den textade då jag funnit något intressant som missats i den ofta, i min egen mening, allt för förenklade textningen.

Sättet jag gått till väga för att genomföra min undersökning av det textade materialet är att jag har jämfört den översatta japanska texten med den ursprungliga från det engelska manuset var gång en svordom eller ett svordomsliknande ord har dykt upp. Hur dessa svordomar har översatts till den svordomsfattiga japanskan analyseras och presenteras i själva undersökningen. Jag kommer till exempel undersöka vilka svordomar och i vilka grupper som översätts till allmänt erkända japanska svordomar och när översättaren måste använda sin egen fantasi för att kompromissa fram mindre välkända svordomar. Det kommer även att framgå vilka av de japanska svordomarna som japaner själva, i detta fallet översättaren, anser vara goda motsvarigheter till svordomarna i engelskan.

Dock inser jag själv att undersökningen har sina svagheter. Den främsta svagheten är att jag

fokuserar min undersökning på en enda översättning av en film och därför endast en persons tolkning av hur man kan översätta svordomarna till japanska. Hade det varit någon annan som hade översatt filmen hade det förmodligen sett annorlunda ut på många vis. Faktum är att det är två olika personer som översatt den textade versionen och den dubbade versionen. Därför finns det en del skillnader mellan de två versionerna och vissa av dessa kommer att pekas ut i undersökningen. En annan svaghet är att den översatta texten, som tidigare nämnts, ofta är förenklad jämfört med vad som egentligen sägs på engelska. Därför försvinner stora delar av det som sägs när det översätts till japanska. Dessutom försvinner texten helt i två tillfällen i filmen när karaktärerna utför sångmoment vilket tyder på att produktionen av den japanska DVD-utgåvan inte är den bästa. Uppsatsen kan alltså inte visa på hur de engelska svordomarna skall eller hur de oftast översätts till japanskan utan ger bara ett exempel på hur de skulle kunna översättas. Det skulle givetvis vara mer intressant att undersöka mer material från flera olika översättare och filmer, men med tanke på uppsatsens begränsningar var detta inte möjligt.

## 4.2 Om South Park och filmen

South Park är en populär amerikansk animerad serie som skapats av kompisarna Trey Parker och Matt Stone. Serien handlar om fyra vänner och deras strapatser i den lilla byn South Park i Colorado. South Park började sändas i USA 1997 och fick direkt stor kritik då den av många ansågs allt för kontroversiell. Trots att serien vid första anblick kan se ut som vilken oskyldig animerad serie som helst innehåller den ofta grovt våld, sex och fult språk samt ett flertal andra tabubelagda ämnen. Men samtidigt som seriens främsta mål är att underhålla innehåller den ständigt samhällskritik tillsammans med sina andra kontroversiella ämnen. Även om South Park ogillats av många som ansett den allt för grov har den samtidigt, på grund av sitt rättframma sätt, fått en stor skara anhängare och har varit speciellt populär bland unga.

Två år efter serien startade släpptes en långfilm baserad på karaktärerna i serien vid namn *South Park: Bigger, Longer and Uncut* och den blev en hit. Filmen handlar om hur ett krig startar mellan USA och Kanada på grund av att det fula språket i en kanadensisk film har fått barnen i USA att svära hejdlöst. Det är tydligt i filmen att Parker och Stone kritiserar det sätt som språket censureras i USA var gång någon yttrar en svordom och hävdar att svordomar ofta inte är lika farligt som de som har hand om censuren hävdar. Anledningen till att jag valt just denna filmen till min undersökning är dels för att den innehåller väldigt mycket svordomar samt att svordomarna är själva ämnet i filmen vilket kräver att de måste översättas för att man ska förstå handlingen. Detta gäller även när man översätter till ett språk som inte har lika många svordomar som engelskan, i det här

fallet japanskan. Jämfört med andra svordomsrika filmer jag observerat faller inte svordomarna bort alternativt ersätts med slang på samma sätt i South Park-filmen. För de som vill har en än klarare bild av vad filmen handlar om rekommenderar jag helt enkelt att ni ser filmen.

### 4.3 Undersökning

I undersökningen kommer varje analyserad mening visas i tre olika steg; först den ursprungliga engelska repliken, sedan den översatta japanska repliken, och sist en bokstavlig översättning av den japanska repliken. All översättning till svenska är gjord av författaren, det vill säga mig. Här är en demonstration av hur exempelmeningarna kommer att se ut.

Engelsk replik:	Oh, you shitfaced cockmaster!
Japansk översatt text:	Kusare homo-yaroo!
Svensk bokstavlig översättning av japansk text:	Din ruttna homo-jävel!

I dessa exempelmeningar kommer för enkelhetens skull svordomarna inte skrivas i kursiv stil. Låt oss nu börja med själva undersökningen.

Det som överraskade mig mest efter att jag gått igenom alla svordomar och dess översättningar var inte vad jag fann utan vad jag inte fann då ingen av svordomarna hade blivit översatta till japanskans *chikushoo*, som är en av de vanligaste japanska svordomarna. Detta tyder på att japanerna, eller i alla fall översättaren av denna filmen, förmodligen inte ser *chikushoo* som en motsvarighet till de engelska svordomarna utan anser att den på något sätt skiljer sig från dem.

Däremot finns det gott om *kuso* i den japanska texten som är den överlägset mest frekvent förekommande japanska svordomen i översättningen. Som tidigare nämnts har *kuso* flera olika användningsområden och utropssvordomen av irritation *kuso* är den vanligaste i den här filmen. De engelska utropssvordomarna av irritation som översätts till *kuso* i filmen är först och främst *shit* och *fuck* som är mycket väl representerade, men även *dammit* och *god-damn* översätts till *kuso*. Det finns också en del exempel på *kuso* som kommer före ett annat ord för att indikera ogillande som i det följande exemplet:

So you can't say, "I'm Eric Cartman, the fattest fucking piece of shit in the world?"  
"Kaatoman wa kuso-debu" wa?  
(Kan du säga) "Cartman är en jävla tjockis"?

I det här exemplet är det ogillande *kuso* satt framför ordet *debu* som betyder ”fetknopp” och får då betydelsen motsvarande svenskan *jävla*.

Om man väljer att titta på hur de vanligaste engelska svordomarna översätts upptäcker man att det inte är så att en viss engelsk svordom alltid har en bestämd motsvarighet i japanskan utan att de kan variera beroende av kontexten. Till exempel översätts de flesta *shit* som sagt till *kuso*, men när det är *shit* som uttrycker förvåning översätts de aldrig till *kuso* då *kuso* inte kan uttrycka förvåning. Istället används uttrycket ”Maji ka (yo)?” som har ungefär samma mening som ”Du måste skoja med mig?” och även ”Uso darou?” som betyder ungefär ”Det kan inte vara sant” som båda varken är svordomar eller särskilt stötande. Detta blir ganska klart när man ser hur de följande två meningarna översätts till japanska.

Holy shit, dude.

Maji ka yo!

Du måste skoja med mig!

Oh no, dude!

Maji ka yo!

Du måste skoja med mig!

Även om själva innebörden i de två engelska meningarna är lika skiljer de sig på det sätt att den första innehåller en grov svordom medan den andra inte innehåller några fula ord alls. Detta tyder på att det troligen inte finns något riktigt grovt uttryck eller fult ord som kan användas för att uttrycka förvåning i japanskan då detta uttryck i så fall skulle ha använts. Men i alla fall där *shit* uttrycker irritation översätts *shit* med *kuso*.

När det gäller *fuck* översätts även det i de flesta fall till *kuso*. Det finns dock ett par tillfällen där *fuck* översätts till *fakku* på japanska, som är exakt samma ord fast med japanskt uttal. De två tillfällena är när *fuck* används i sin bokstavliga meningarna

Man, I'm gettin' so hot! Let's fuck!

Moo tamaran! Fakku shiyoo

Jag kan inte hejda mig! Låt oss knulla

och när en av pojkarna frågar en annan pojke vilka ord han får säga

Really? So you can't say, "fuck"?

"Fakku" toka?

(Kan du säga) "fuck"?

Överraskande nog dyker den populära ovänliga uppmaningen *fuck you* och det lika ökända skällsordet *motherfucker* endast upp en gång var i filmen. I båda fallen blir översättningen *temee* som egentligen inte är en svordom utan bara ett väldigt oartigt personligt pronomen. Det man bör lägga märke till är att *fuck you* och *motherfucker* är från två olika svordomsgrupper och att när *fuck you* går från engelskan till japanskan förvandlas den ovänliga uppmaningen plötsligt till ett personligt pronomen. Men då målet med dessa båda svordomar helt enkelt är att visa sitt ogillande mot en person fungerar *temee* i båda fallet anser översättaren.

Tittar man istället på svordomen  *fucking* när den indikerar ogillande har översättaren oftast använt sig av uttrycket *kusare* som betyder "rutten" och mer bildligt talat "värdelös". Detta är ett slanguttryck, men det är ovanligt att det förekommer i dagligt tal. Det är ingen svordom och därför känns översättningen lite onaturlig. Här är ett exempel.

Ey! Don't call me fat, you fuckin' Jew!

Damare kusare yuda-jin!

Håll käften din ruttna jude!

Man tycker dock att *kuso* som används före ord för att indikera ogillande borde vara en bra motsvarighet till  *fucking* och den dyker faktiskt upp i filmen, men inte lika ofta som *kusare* vilket känns märkligt.

När det gäller japanska ovänliga uppmaningar kom det med ett par i översättningen. En av dessa är *kutabare* som betyder *dra åt helvete*. Här är den meningen.

Fuck Gregory! Fuck him right in the ear!

Kutabare Guregorii!

Gregory kan dra åt helvete!

Här översätts innebörden i meningen på ett bra sätt genom den japanska ovänliga uppmaningen, men på det stora hela var de japanska ovänliga uppmaningarna mycket få.

Ser man på japanska suffix som förstärker skällsord eller gör vanliga substantiv till skällsord hittar vi gott om både *-me* och *yaroo*. Låt oss titta närmare på *-me* i de två följande exemplen.

You're such a pigfucker, Phillip!

Piggufakka-me

(Din) grisknullande jävel

Well, what do you expect? They're Canadian.

Kanadajin-me

Kanadensajävlar

Det första exemplet är från filmen som de kanadensiska komikerna Terrence and Phillip gjort och som gör många av karaktärerna upprörda i filmen på grund av sitt grova språk. Den andra meningen yttras av en man som blivit upprörd när han sett filmen på bio medan han stormar ut ur biosalongen. Någon som blivit upprörd av det grova språket i filmen lär inte använda sig av samma språk när han kritiserar filmen i fråga och därför känns inte *-me* lika stötande som till exempel svenskans *jävel*.

Ser man istället på de meningar där *yaroo* är med innehåller de var gång svordomar i de engelska meningarna vilket får *yaroo* att kännas snäppet värre än *-me*. Här är ett exempel.

I heard you the first time, you British piece of shit!

Wakatta yo kuso eekoku yaroo

Jag förstår din jävla brittjävel

I det här exemplet ersätts ”jin” i ”eekokujin”, som betyder britt, med *yaroo* för att ordet ska få en ogillande karaktär. Utan ”jin” eller *yaroo* betyder ”eekoku” bara England vilket betyder att *yaroo* förvandlar ordet till ett skällsord. Det återkommer flera exempel med *yaroo* på ord som annars inte skulle kunnat användas som skällsord, till exempel *manko yaroo* (*fitjtjävel*), *chinko yaroo* (*kukjävel*) och *zaamen yaroo* (*spermajävel*). Dessa sista exempel är dock inga vanliga skällsord i verkligt japanskt tal .

Det finns vissa fall där svordomarna faller bort i översättningen till japanska. Här är ett exempel.

I said, WHO WANTS TO FUCKIN' TOUCH ME?!

”Sawaru ka” tte no!

Jag sa ”vill ni röra mig”!

Här faller svordomen *fucking* bort, men även om meningen på japanska inte innehåller några riktigt fula ord har den en oartig stil som gör att själva känslan av att man skulle ha svurit överförs till

japanskan. Denna taktik används oftast när man översätter repliker som innehåller fult språk från engelska till japanska då det japanska språket fortfarande känns naturligt då. Men i denna film behövs även informationen av att ordet är en svordom överförs och därför skapas flera onaturliga meningar med japanska svordomar.

Vi har nu sett att vår översättare har varit tvungen att använda sig av ovanliga slanguttryck eller helt enkelt ignorera att översätta svordomarna då de japanska svordomarna som används i verkligheten inte alltid räcker till. Men i denna filmen förekommer det så många svordomar att vissa av dem inte översätts till japanska utan helt enkelt skrivs precis som de är på engelska fast med japanska tecken i översättningen. Exempel på detta är ord som *bitch*, *son of a bitch* och *fucker*. Detta känns märkligt då de japaner som inte kan någon engelska inte skulle förstå vad som sagts då översättaren inte gjort sitt jobb och det visar hur stora problem som uppstår när svordomar ska översättas till japanska.

I filmen dyker det upp ett par scener som är intressanta från denna uppsatsens synpunkt. En av dem är när skolans kurator skall lära barnen vilka ord som är fula och aldrig bör yttras. Kuratorn berättar för barnen att de bör säga "buns" istället för *ass* och "poo" istället för *shit*. Detta översätts till japanska som "shiri" istället för *ketsu* och "unchi" istället för *kuso*. Precis som i engelskan är de ord som betyder "rumpa" och "bajs" fast den sistnämnda är grövre. Dock kan inte *ketsu* användas som en svordom utan är bara ett grovt uttryck för "rumpa". Men när kuratorn talar om det allra fulaste ordet som de absolut inte får använda, som är *fuck* på engelska, blir det helt plötsligt till *manko* på japanska. *Manko* betyder ordagrant *fitta* fast kan inte användas som svordom och är inte på något sätt en motsvarighet till engelskans *fuck*. Det översätts dessutom aldrig till *manko* någon annanstans i filmen. Anledningen till att översättaren valde att översätta *fuck* till *manko* i det här fallet är förmodligen att många japaner anser att just *manko* är det fulaste ordet i japanskan på samma sätt som *fuck* är i engelskan enligt kuratorn i filmen.

När det gäller skillnaden mellan den dubbade versionen och textade versionen finns det några scener där skillnaden är intressant. En av scenerna är när pojkarna går ut ur biografen efter att ha sett en film som innehåller många svordomar och de börjar svära för första gången. I den engelska versionen använder pojkarna *fuck* och *fucking* i sina meningar och i den textade versionen används *kuso* som förstärkande svordom som i till exempel nedanstående mening.

Dude, that movie was fucking sweet!

Kuso iketeru eega da

Det var en jävligt cool film



I den textade versionen används *kuso* på ett relativt naturligt sätt. Men i den dubbade versionen säger pojkarna bara *fakku* framför eller efter meningarna på ett sätt som känns onaturligt. Här ser man att de två översättarna har valt två olika svordomar att översätta till vilket betyder att översättningen av svordomarna i denna filmen kunde ha sett mycket annorlunda ut om det hade varit en annan översättare som gjort dem.

En annan intressant scen är när en av pojkarnas mammor frågar vilka svordomar pojkarna använt och frågar på engelska om de använt s-ordet (*shit*) eller det ännu värre f-ordet (*fuck*). I textversionen översätts det hela till att hon bara frågar om de har använt ”kinshi yougo” som betyder ungefär ”förbjudet språk”. Men i den dubbade versionen frågar mamman om de använt ”chi-ordet”, som jag förmodar är *chikushoo*, eller det ännu värre ”fa-ordet”, som då skulle bli *fakku*. Detta tyder på att *chikushoo* inte anses vara en lika grov svordom som *fakku*, men samtidigt att den anses ha ett visst stötande då den tydligen inte bör uttalas av en ung pojke.

I en annan scen får en av pojkarna ett chip insatt i hjärnan som ger honom en stöt varje gång han yttrar en svordom. Pojken blir överraskad över att han får en stöt för att han sagt *pissed off*, som är en av de mildare svordomarna, då han inte hade räknat med att *pissed off* skulle räknas som en svordom. Så här översätts det till japanska.

Ey! I can't say ”Pissed off?”

”Mukatsuku” mo ka!?

(Kan jag) inte ens (säga) ”förbannad”!?

”Mukatsuku” har samma betydelse som *pissed off* har på engelska, men även om det är slang är det inte en svordom. Många som har engelska som modersmål har nog olika uppfattning om *pissed off* verkligen är en svordom eller inte, men japanskans ”mukatsuku” är det förmodligen inte många som räknar som något svordomsliknande uttryck och därför borde det egentligen inte dyka upp i översättningen där pojken får en stöt av chippet. Dock fann nog översättaren inget mer lämpligt ord att uttrycka innebörden i *pissed off* än ”mukatsuku” och nöjde sig med denna kompromiss.

När det gäller ord som översätts till japanska som mildare svordomsliknande uttryck är de ganska få i filmen då själva filmens syfte är att ha språket så grovt som möjligt för att få fram en viss poäng. I ett exempel översätts engelskans *dumbass* till japanskans *manuke* som har ungefär samma betydelse som svenskans ”dumbom”. I ett annat exempel, som följer nedan, används japanskans *aho*, som betyder ungefär ”idiot”, när en man uttrycker sitt ogillande för ”australiensare” (de är egentligen kanadensare).

Let's kill us some God-damned Australians!

Oosutoraria no aho wo korosooze

Låt oss döda några australiensiska idioter

Men som sagt är de grova svordomarna betydligt bättre representerade i filmen än de mildare. Det kan till och med gå till överdrift ibland när replikerna blir kryddade med fula ord som vanligtvis inte används att svära med bara för att göra svordomarna så grova som det bara går. Dessa översätts på samma sätt till japanskan med fula ord man inte vanligtvis skulle använda i kraftuttryck. I den sista scenen i filmen upptäcker pojken vid namn Cartman, som har chippet i hjärnan, att chippet har blivit konstigt och att han kan skjuta elektriska stötar genom att säga svordomar och ju grövre svordomar desto kraftigare stöt. För att besegra Saddam Hussein med sina elektriska stötar säger Cartman de allra fulaste ord och svordomar han kan komma på. Här kommer en mening som Cartman säger och som är ett gott exempel på svordomar som kryddats med fula ord, men som med största sannolikhet inte används i verkligheten.

Dogshit taco!

Inu-guso takosu ga!

Din hundbajs taco!

Till sist hade jag tänkt avsluta min undersökning med den svordomsposi som Cartman yttrar och som blir nådastöten för Saddam Hussein.

Fuck! Shit! Cock! Ass! Titties! Boner! Bitch! Muff! Pussy! Cock! Butthole! Barbra Streisand!

Chinko Paiotsu BinBin-bokki Birabira Manko no Baabara Sutoraisando!

Kuk, Tuttar, Praktstånd, Barbra Streisands fladdriga fitta!

## 5. Slutsats

Det är tydligt att japanskan har betydligt färre och mildare svordomar än de flesta andra språk och att detta kan skapa problem när dessa svordomar skall översättas till japanska. Man kan oftast använda sig av slang istället för riktiga svordomar i översättningar och ändå lyckas få mening och stil överförd, men vill man även ha informationen att orden är svordomar överförd blir det än mer problematiskt. Man kan givetvis använda sig av de kraftuttryck som finns tillgängliga i japanskan och de kan räcka rätt långt om man använder dem rätt, även om nyansen kan ändras en del jämfört med den ursprungliga svordomen. Men när de japanska svordomarna inte räcker till kan man bli tvungen att kompromissa och använda sig av svordomar som inte är allmänt vedertagna alternativt översätta svordomen precis som den är i förhoppning att åskådaren fortfarande förstår innebörden.

Japanskan är visserligen inte i lika stort behov av svordomarna som de flesta andra språk, men språk är något som ständigt förändras. I takt med att globaliseringen utbreder sig påverkas kulturer och språk av varandra i allt större utsträckning. Hur svärandet och svordomarna i det japanska språket utvecklas härnäst skall bli mycket intressant att se.

## 6. Källförteckning

Andersson, Lars-Gunnar (1985) *Fult Språk* Carlsson Bokförlag AB. Stockholm

*G4 Jiniyasu Eiwa Jiten* (2006) Taishukan Shoten. Tokyo

Hughes, Geoffrey (1991) *Swearing – A Social History of Foul Language, Oaths and Profanity in English* Basil Blackwell Ltd. Oxford

Kasschau, Anne & Eguchi, Susumu (1995) *Using Japanese Slang* YENBOOKS. Tokyo

Ljung, Magnus (2006) *Svordomsboken* Nordstedts Akademiska Förlag. Uddevalla

*Oxford English Dictionary*. (2009) Oxford University Press. Oxford (Hämtat 05 Januari 2011)  
<http://www.oed.com.ludwig.lub.lu.se/>

*South Park: Bigger, Longer and Uncut* (1999) Paramount Pictures [DVD]

*Svenska Akademiens Ordbok* (1999) Svenska Akademien (Hämtat 05 Januari 2011)  
<http://g3.spraakdata.gu.se/saob/>

Yonekawa, Akihiko (1992) *Beyond Polite Japanese: a dictionary of Japanese slang and colloquialisms* Kodansha International. Tokyo